

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാഭേശികായ നമഃ  
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുഭവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ചതുർദശോധ്യായഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാഭേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ  
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം  
॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ചതുർദശോധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച  
നിശമ്യ കൗഷാരവിണോപവർണിതാം  
ഹരേഃ കഥാം കാരണസൂകരാത്മനഃ |  
പുനഃ സ പപ്രച്ഛ തമുദ്യതാഞ്ജലി -  
ർന ചാതിത്യുപ്ലോ വിദുരോ ധൃതവ്രതഃ || 1 ||

വിദുര ഉവാച  
തേനൈവ തു മൂനിശ്രേഷ്ഠ ഹരിണാ യജ്ഞമൂർതിനാ |  
ആദിദൈത്യോ ഹിരണ്യാക്ഷോ ഹത ഇത്യനുശുശ്രൂമ || 2 ||

തസ്യ ചോദ്ധാരതഃ ക്ഷോണീം സ്വദംശ്ചാഗ്രേണ ലീലയാ |  
ദൈത്യരാജസ്യ ച ബ്രഹ്മൻ കസ്താഭോതോരഭൂന്മധഃ || 3 ||

മൈത്രേയ ഉവാച  
സാധു വീര ത്വയാ പൃഷ്ടമവതാരകഥാം ഹരേഃ |  
യത്ത്വം പൃച്ഛസി മർത്യാനാം മൃത്യുപാശവിശാതനീം || 4 ||

യയോത്താനപദഃ പുത്രോ മൂനിനാ ഗീതയാർദകഃ |  
മൃത്യോഃ കൃത്യൈവ മൂർധന്യംഘ്രിമാരുരോഹ ഹരേഃ പദം || 5 ||

അമാത്രാപീതിഹാസോഽയം ശ്രുതോ മേ വർണിതഃ പുരാ |  
ബ്രഹ്മണാ ദേവദേവേന ദേവാനാമനുപൃച്ഛതാം || 6 ||

ദിതിർദാക്ഷായണീ ക്ഷത്തർമാരീചം കശ്യപം പതിം |  
അപത്യകാമാ ചകമേ സന്ധ്യായാം ഹൃച്ഛയാർദിതാ || 7 ||

ഇഷ്ടാഗ്നിജിഹ്വം പയസാ പുരുഷം യജുഷാം പതിം |  
നിജ്ഞാചത്യർക ആസീനമഗ്ന്യഗാരേ സമാഹിതം || 8 ||

ദിതിരുവാച  
ഏഷ മാം ത്വത്കൃതേ വിദ്വൻ കാമ ആത്തശരാസനഃ |  
ദുനോതി ദീനാം വിക്രമ്യ രംഭാമിവ മതംഗജഃ || 9 ||

തദ്ഭവാൻ ദഹ്യമാനായാം സപത്നീനാം സമൃദ്ധിഭിഃ |  
പ്രജാവതീനാം ഭദ്രം തേ മയ്യായുങ്ക്താമനുഗ്രഹം || 10 ||

ഭർതൃയാപ്ലോരുമാനാനാം ലോകാനാവിശതേ യശഃ |  
പതിർഭവദ്വിധോ യാസാം പ്രജയാ നനു ജായതേ || 11 ||

പുരാ പിതാ നോ ഭഗവാൻ ദക്ഷോ ദുഹിത്യവത്സലഃ |  
കം വൃണീത വരം വത്സാ ഇത്യപൃച്ഛത നഃ പൃഥക് || 12 ||

സ വിദിത്വാത്മജാനാം നോ ഭാവം സന്താനഭാവനഃ |  
ത്രയോദശാദദാത്താസാം യാസ്തേ ശീലമനുവ്രതാഃ || 13 ||

അഥ മേ കുരു കൽയാണ കാമം കഞ്ജവിലോചന |  
ആർതോപസർപണം ഭൂമന്നമോഘം ഹി മഹീയസി || 14 ||

ഇതി താം വീര മാരീചഃ കൃപണാം ബഹുഭാഷിണീം |  
പ്രത്യാഹാനുനയൻ വാചാ പ്രവൃദ്ധാനംഗകശ്ചലാം || 15 ||

ഏഷ ത്വേഹം വിധാസ്യാമി പ്രിയം ഭീരു യദിച്ഛസി |  
തസ്യാഃ കാമം ന കഃ കുർയാത്സിദ്ധിസ്രൈസ്സവർഗികീ യതഃ || 16 ||

സർവാശ്രമാനുപാദായ സ്വാശ്രമേണ കലത്രവാൻ |  
വ്യസനാർണവമത്യേതി ജലയാനൈർയഥാർണവം || 17 ||

യാമാഹുരാത്മനോ ഹൃദ്യം ശ്രേയസ്കാമസ്യ മാനിനി |  
യസ്യാം സ്വധുരമധ്യസ്യ പുമാംശ്ചരതി വിജ്ജരഃ || 18 ||

യാമാശ്രിത്യേന്ദ്രിയാരാതീൻ ദുർജയാനിതരാശ്രമൈഃ |  
വയം ജയേമ ഹേലാഭിർദസ്യുൻ ദുർഗപതിർയഥാ || 19 ||

ന വയം പ്രഭവസ്താം ത്വാമനുകർതും ഗൃഹേശ്വരി |  
അപ്യായുഷാ വാ കാർത്ത്യന്യേന യേ ചാന്യേ ഗുണഗുധ്നവഃ || 20 ||

അമാപി കാമമേതം തേ പ്രജായൈ കരവാൺയലം |  
യഥാ മാം നാതിരോചന്തി മുഹൂർതം പ്രതിപാലയ || 21 ||

ഏഷാ ഘോരതമാ വേലാ ഘോരാണാം ഘോരദർശനാ |  
ചരന്തി യസ്യാം ഭൂതാനി ഭൂതേശാനുചരാണി ഹ || 22 ||

ഏതസ്യാം സാധ്വി സന്ധ്യായാം ഭഗവാൻ ഭൂതഭാവനഃ |  
പരീതോ ഭൂതപർഷദ്ഭിർവൃഷേണാടതി ഭൂതരാട് || 23 ||

ശ്ശശാനചക്രാനിലധൂലിയുഗ്ര -  
വീകീർണവിദ്യാതജ്ജടാകലാപഃ |  
ഭസ്താവഗുംഠാമലരുക്മദേഹോ  
ദേവസ്ത്രിഭിഃ പശ്യതി ദേവരന്യേ || 24 ||

ന യസ്യ ലോകേ സ്വജനഃ പരോ വാ  
നാത്യാദ്യതോ നോത കശ്ചിദ്വിഗർഹഃ |  
വയം വ്രതൈർയച്ചരണാപവിദ്ധാ -  
മാശാസുഹൃജ്ഞാം ബത ഭുകൃതഭോഗാം || 25 ||

യസ്യാനവദ്യാചരിതം മനീഷിണോ  
 ഗുണന്ത്യവിദ്യാപടലം ബിഭിത്സവഃ |  
 നിരസ്തസാമ്യാതിശയോപി യത്സ്വയം  
 പിശാചചർയാമചരദ്ഗതിഃ സതാം || 26 ||

ഹസന്തി യസ്യാചരിതം ഹി ദുർഭഗാഃ  
 സ്വാത്മൻ രതസ്യാവിദുഷഃ സമീഹിതം |  
 യൈർവസ്ത്രമാൽയാഭരണാനുലേപനൈഃ  
 ശ്വഭോജനം സ്വാത്മതയോപലാലിതം || 27 ||

ബ്രഹ്മാദയോ യത്കൃതസേതുപാലാ  
 യത്കാരണം വിശ്വമിദം ച മായാ |  
 ആജ്ഞാകരീ തസ്യ പിശാചചർയാ  
 അഹോ വിഭൂഷ്ണശ്ചരിതം വിഡംബനം || 28 ||

മൈത്രേയ ഉവാച  
 സൈവം സംവിദിതേ ഭർത്വാ മൻമഥോൻമമിതേന്ദ്രിയാ |  
 ജഗ്രാഹ വാസോ ബ്രഹ്മർഷേർവൃഷലീവ ഗതത്രപാ || 29 ||

സ വിദിത്വാമ ഭാർയായാസ്തം നിർബന്ധം വികർമണി |  
 നത്വാ ദിഷ്ടായ രഹസി തയാഥോപവിവേശ ഹ || 30 ||

അഥോപസ്സൃശ്യ സലിലം പ്രാണാനായമ്യ വാഗ്യതഃ |  
 ധ്വായഞ്ജജാപ വിരജം ബ്രഹ്മജ്യോതിഃ സനാതനം || 31 ||

ദിതിസ്തു വ്രീഡിതാ തേന കർമാവദ്യേന ഭാരത |  
 ഉപസംഗമ്യ വിപ്രർഷിമധോമുഖ്യഭൃദാഷത || 32 ||

ദിതിരുവാച

മാ മേ ഗർഭമിമം ബ്രഹ്മൻ ഭൂതാനാമൃഷഭോവധീത് |  
രുദ്രഃ പതിർഹി ഭൂതാനാം യസ്യാകരവമംഹസം || 33 ||

നമോ രുദ്രായ മഹതേ ദേവായോഗ്രായ മീഡുഷേ |  
ശിവായ ന്യസ്തദണ്ഡായ ധൃതദണ്ഡായ മന്യവേ || 34 ||

സ നഃ പ്രസീദതാം ഭാമോ ഭഗവാനുർവനുഗ്രഹഃ |  
വ്യാധസ്യാപ്യനുകമ്പ്യാനാം സ്ത്രീണാം ദേവഃ സതീപതിഃ || 35 ||

മൈത്രേയ ഉവാച

സ്വസർഗ്ഗസ്യാശിഷം ലോക്യാമാശാസാനാം പ്രവേപതീം |  
നിവൃത്തസന്ധ്യാനിയമോ ഭാർയാമാഹ പ്രജാപതിഃ || 36 ||

കശ്യപ ഉവാച

അപ്രായത്യാദാത്മനസ്തേ ദോഷാൻ മൗഹൂർതികാദുത |  
മന്നിദേശാതിചാരേണ ദേവാനാം ചാതിഹേലനാത് || 37 ||

ഭവിഷ്യതസ്സവാഭദ്രാവഭദ്രേ ജാഠരാധമൗ |  
ലോകാൻ സപാലാംസ്ത്രീംശ്ചണ്ഡി മുഹൂരാക്രന്ധിഷ്യതഃ || 38 ||

പ്രാണിനാം ഹന്യമാനാനാം ദീനാനാമകൃതാഗസാം |  
സ്ത്രീണാം നിഗൃഹ്യമാണാനാം കോപിതേഷു മഹാത്മസു || 39 ||

തദാ വിശ്വേശ്വരഃ ക്രുദ്ധോ ഭഗവാൻ ലോകഭാവനഃ |  
ഹനിഷ്യത്യവതീർയാസൗ യമാദ്രീൻ ശതപർവധൃക് || 40 ||

ദിതിരുവാച

വധം ഭഗവതാ സാക്ഷാത്സുനാഭോദാരബാഹുനാ |  
ആശാസേ പുത്രയോർമഹ്യം മാ ക്രുദ്ധാദ്ബ്രാഹ്മണാദിഭോ || 41 ||

ന ബ്രഹ്മദണ്ഡദധാസ്യ ന ഭൂതദയദസ്യ ച |  
നാരകാശ്ചാനുഗൃഹ്ണന്തി യാം യാം യോനിമസൗ ഗതഃ || 42 ||

കശ്യപ ഉവാച  
കൃതശോകാനുതാപേന സദ്യഃ പ്രത്യവമർശനാത് |  
ഭഗവത്യുരുമാനാച്ച ദവേ മയൂപി ചാദരാത് || 43 ||

പുത്രസ്യൈവ തു പുത്രാണാം ദവിതൈകഃ സതാം മതഃ |  
ഗാസ്യന്തി യദ്യശഃ ശുദ്ധം ഭഗവദ്യശസാ സമം || 44 ||

യോഗൈർഹേമേവ ദുർവർണം ഭാവയിഷ്യന്തി സാധവഃ |  
നിർവൈരാദിഭിരാത്മാനം യച്ഛീലമനുവർതിതും || 45 ||

യത്പ്രസാദാദിദം വിശ്വം പ്രസീദതി യദാത്മകം |  
സ സ്വദ്യുഗ്ഭഗവാൻ യസ്യ തോഷ്യത്വേനന്യയാ ദൃശാ || 46 ||

സ വൈ മഹാഭാഗവതോ മഹാത്മാ  
മഹാനുഭാവോ മഹതാം മഹിഷഃ |  
പ്രവൃദ്ധഭക്ത്യാ ഹ്യനുഭാവിതാശയേ  
നിവേശ്യ വൈകുണ്ഠമിമം വിഹാസ്യതി || 47 ||

അലമ്പടഃ ശീലധരോ ഗുണാകരോ  
ഹൃഷ്ടഃ പരർദ്ധ്യാ വ്യഥിതോ ദുഃഖിതേഷു |  
അഭൂതശത്രുർജഗതഃ ശോകഹർതാ  
നൈദാഘികം താപമിവോഡുരാജഃ || 48 ||

അന്തർബഹിശ്ചാമലമബ്ജനേത്രം  
സ്വപൂരുഷേഷ്ഠാനുഗൃഹീതരൂപം |  
പൗത്രസ്തവ ശ്രീലലനാലലാമം  
ദ്രഷ്ടാ സ്തുരത്കുണ്ഡലമണ്ഡിതാനനം || 49 ||

മൈത്രേയ ഉവാച

ശ്രുത്വാ ഭാഗവതം പൗത്രമമോദത ദിതിർഭൃശം ।

പുത്രയോശ്ച വധം കൃഷ്ണാഭിദിത്വാസ്തീൻമഹാമനാഃ ॥ 50 ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യം സംഹിതായാം  
തൃതീയസ്കന്ധേ ദിതികശ്യപസംവാദേ ചതുർദശോധ്യായഃ ॥